Vastencyclus 2026: Mensenrechten, het is nú tijd voor actie!
(5) Ga voor opstanding

Lezing

“Dit zegt God, de HEER: Mijn volk, Ik zal jullie graven openen, Ik laat jullie uit je graven komen en Ik zal jullie naar het land van Israël brengen. Mijn volk, als Ik je graven open en jullie uit je graven laat komen, zullen jullie beseffen dat Ik de HEER ben.,Ik zal jullie mijn adem geven zodat jullie weer tot leven komen, Ik zal jullie in je eigen land laten wonen, en jullie zullen beseffen dat Ik de HEER ben. Wat Ik gezegd heb, zal Ik doen – zo spreekt de HEER.”
De HEER richtte zich tot mij: ‘Mensenkind, neem een stuk hout en schrijf daarop: “Juda, en de Israëlieten die bij hem horen.” Neem dan nog een stuk hout en schrijf daarop: “Jozef” – dat is het stuk hout van Efraïm – “en heel het volk van Israël dat met hem verbonden is.”

Ez 37,12-16 (NBV21)

Overweging

Vroeger begon de pastoor nogal dikwijls met deze woorden: ‘goede vrienden’, of ‘ goede mensen’
- dat dit en waarom dit weerstand in me opriep, laat ik hier even in het midden - ,
maar zo wil ik jullie alvast vandaag niet aanspreken.
Martin Luther King schrijft namelijk het volgende over goede mensen:
Voor het slagen van het kwaad
is niet anders nodig dan dat goede mensen
NIETS DOEN.
Als goede mensen niets anders doen
dan voor hun gezinsleden zorgen,
hun sport beoefenen, televisie kijken,
kunnen kwadere krachten ongestoord
hun onzalige praktijken uitvoeren.
De kwade krachten worden dan niet gehinderd
door de zogenaamde zwijgende meerderheid.

Broederlijk Delen heeft met de campagne van dit jaar deze boodschap begrepen: met de slogan ‘het is **NU** tijd voor actie’ en het niet mis te verstane beeld van de vuist, roept het op tot daadkracht.

Ik moet toegeven dat ik toch wel wat schrok van het beeld van de vuist op de affiche toen ik die voor het eerst zag – een vuist associeer ik namelijk nogal gemakkelijk met agressie en machtsvertoon, nu niet bepaald een weg die Broederlijk Delen wil bewandelen, dacht ik toch.
Maar als je wat dichter kijkt, zie je een kindervuist. En zie je dat pinkje? Het gaat al een klein beetje open...Het is een vuist die toekomst wil, voor wie een wereld waar iedereen mee is, zich zou moeten openen.
En dan is er nog de slogan: het is **NU** tijd voor actie; Actie, activisme – is dit niet wat té rebels voor het brave Broederlijk Delen?

Uiteraard wordt hier niet gedoeld op het activisme dat schilderijen met verf bekladdert of tonnen aardappelen in een stad loost.. In wezen is activisme actie voeren als daad van verzet tegen heersend onrecht. Deze actie is noodzakelijk om systemen te veranderen. Waar het beleid faalt, kunnen we als burger wel onze verantwoordelijkheid opnemen..
Activisme gaat dus niet alleen over protest, maar ook over het bewaken van waarden en het versterken van onze solidariteit. Activisme gaat over het opkomen voor de rechten van de mens. Activisme als tegenkracht en motor voor verandering. Of zoals we het bij Ezechiel hoorden: Activisme is graven openen en het volk daaruit opwekken zodat het weer leeft en op eigen grond kan wonen.
Willen we dan niet allemaal activist zijn? Of sterker nog, moeten we, als we ons christen willen noemen, niet allemaal activist zijn?

De politieke keuzes die zowel in ons land als op wereldvlak gemaakt worden, liegen er niet om: de oproep van Broederlijk Delen om de activist in ons wakker te maken, komt niet te vroeg.
En ja, we horen vaak: 'wat kunnen we er allemaal aan doen? ' en inderdaad, ook bij mij leeft bij momenten een gevoel van machteloosheid. Maar toch ..... wat als we alleen maar 'goede mensen' zouden zijn?
Dus: het is **NU** tijd voor actie!

En actie voeren kunnen we allemaal wel op één of andere manier.
In ieder mens zit ergens wel een activist. Want ook in kleine daden kan groot verzet schuilen. Zou Rosa Parks ooit gedacht hebben wat een verandering ze op gang zou brengen door te weigeren haar plaats op de bus af te staan aan een blanke?
Activisme begint volgens mij al bij 'wakker' burgerschap. Het is belangrijk ons goed te informeren en met een kritische houding te kijken naar de informatie die ons van alle kanten overspoelt. Verder kijken dan onze neus lang is en breder dan ons eigen kleine wereldje. Durven vragen stellen bij wat 'toch normaal' is en hierover in gesprek gaan met wie van mening verschilt. Het kan ons brengen tot een 'alledaags' activisme: kleine daden die tonen dat menselijkheid voor jou geen hol woord is: een affiche uithangen, het tijdelijk aanpassen van je profielfoto op sociale media, niet wegkijken van een bedelaar, maar deze in de ogen kijken en zien als medemens, ook al gooi je geen cent in het potje. Investeren in menselijkheid, letterlijk, maar ook figuurlijk door bewust te consumeren of te boycotten.

Naast dit 'alledaags' en 'persoonlijk' activisme is er ook een figuurlijke publieke ruimte voor actie nodig: plekken waar burgers zich laten horen en zich organiseren. Dat kan via verenigingen, sociale bewegingen, buurtgroepen, vakbonden, burgerplatforms of gemeenschapsprojecten. Maar evengoed via kunst, verhalen en taal: het zijn middelen die het dominante denken in de samenleving kunnen veranderen. Ze zijn de steen in de schoen van beleidsmakers. Denken we maar aan de rode lijn voor Gaza: het massale protest heeft ertoe bijgedragen dat bepaalde politieke partijen hun nek hebben uitgestoken en dat de regering haar standpunt tegenover Israël bijstuurde.
Ook hier zijn er verschillende vormen van activisme, elk met hun reden van bestaan. Vorige week hadden we hier in De Lier een stiltecirkel. Ook dit is een vorm van verzet. Doorheen of in het samen stil zijn rond het artikel 1 van de Verklaring van de Rechten van de Mens, werd dit artikel als het ware iets 'heiligs'.
Maar evengoed in het geroep en het geroffel op een klimaatmars, het massaal schrijven van een brief om amnestie, het samen zingen van protestliederen, of het verzamelen van handtekeningen kunnen we onze tegenstem laten horen.

Als je deze weken nog niet de kans kreeg om pannenkoeken, kaarsjes, kaarten of paaseieren te kopen, of ergens hier solidair te ontbijten of daar sober te middagmalen, dan was je beslist even weg van deze wereld. Jawel, ook dat is een vorm van activisme: je steunt niet alleen financieel en moreel een beweging die opkomt voor systeemverandering, maar meteen ook de vele vrijwilligers zie zich voor deze beweging engageren.

Waar mensen zich organiseren en samen actie voeren, wordt het alledaags activisme van de individuele burger versterkt en krijgt de beweging van onderuit weerklank en de nodige aandacht op hoger niveau. Burgers en middenveld: beiden hebben elkaar nodig in het actie voeren. Stof tot nadenken als we naar het stemhoekje mogen en/of moeten gaan...

Vandaag sluiten we de cyclus rond mensenrechten af. 5 weken stond we stil bij het grote onrecht dat mensen ondergaan als deze worden geschonden en maakten we kennis met organisaties die in hun strijd voor deze mensenrechten alle steun verdienen. Het doet deugd te ervaren dat de gemeenschap van De Lier bondgenoot van deze organisaties wil zijn.

Laat ons niet ophouden de activist ook na vandaag in ons levend te houden ...
en mag dit stukje poëzie van **Remco Campert** daarbij misschien een bron van inspiratie zijn:

Iemand weigert de schelp
iemand houdt op met dansen
iemand smijt de kroegbaas de kruik in 't gezicht
iemand zegt: opa, de pest met je oude verhalen
iemand wil het alfabet leren

Iemand pakt de oprichter zijn zweep af
iemand steelt een geweer
iemand zegt: dit is mijn grond
iemand staat zijn dochter niet af aan de landheer
iemand antwoordt niet met twee woorden

.....

Iemand droomt niet meer
Iemand richt zich op
iemand is voor altijd wakker
iemand stelt de vraag
iemand verzet zich

en dan nog iemand
en nog iemand
en nog...

Ann Verschingel
De Lier, Brugge, 22 maart 2026